

20 anys i seguim igual... de contaminades (així són les fonts i les persones)

Un any més presentem els resultats dels nivells de nitrats de les fonts d'Osona i el Lluçanès. Enguany 64 persones voluntàries han recollit mostres d'aigua de 164 fonts, de les quals 15 no rajaven. Gairebé la meitat de les fonts mostrejades estan contaminades (un 44%), amb una mitjana de nitrats de 66 mg/L, lleugerament per sota de la mitjana de l'any passat, que va ser de 71 mg/L, però igualment superior al llindar de contaminació fixat per l'OMS, que és de 50 mg/L.

Pel que fa a les fonts més contaminades, tenim un nou rècord: la font de Gallissans, a Sta. Cecília de Voltregà, arriba als 514,6 mg/L, més de 10 vegades el llindar de contaminació. Al top 3 també hi ha la font del Cassanell de Taradell, amb 308,2; i la font Salada de Gurb, amb 273,8.

Aquest 2021 és el 20è any que fem mostres a les fonts de la comarca, i amb els resultats d'enguany podem dir que seguim igual que l'any passat, i que l'altre... I si anem tirant enrere, també estem igual que el 2002. La novetat d'aquest any és l'ampliació de les zones declarades "vulnerables" per nitrats a tres municipis més de la comarca: Centelles (on fem la presentació), St. Martí de Centelles i Vilanova de Sau. A Osona i el Lluçanès en total ja hi ha 40 municipis declarats com a vulnerables d'un total de 50, però faríem bé d'anomenar-los vulnerats, perquè els valors de nitrats a les fonts parlen per sí sols.

Els anys passen, l'enorme cabana porcina segueix inundant els aqüífers de purins i, mentrestant, l'administració va proposant solucions màgico-tecnològiques que no serveixen per res. Ni les plantes de tractament de purins, ni declaracions de Zones Vulnerables pràcticament simbòliques, ni altres invents màgics poden acabar amb el problema dels nitrats mentre hi segueixi havent un model ramader industrial que concentra quantitats de caps de bestiar molt superiors a la capacitat de càrrega del territori i que, entre d'altres impactes, contamina els aqüífers de la nostra comarca.

Els de les solucions màgiques també solen dir que la indústria porcina és un sector estratègic per a la comarca, però estratègic per a qui, exactament? Per la biodiversitat de les fonts i rieres contaminades? Pels veïns que han d'aguantar a diari els sorolls i el trànsit d'una indústria càrnia propera? Pels milers de treballadors d'escorxadors precaritzats? Per la petita pagesia que es veu escanyada per les condicions que li imposa l'agroindústria? El model porcí industrial només és estratègic pels beneficis d'uns pocs, a costa de perjudicar-nos a la resta i al territori.

Un any més, tornem a denunciar que se'ns piken a sobre i diuen que plou. Cal un canvi de model que passi per la sobirania alimentària i

per posar en valor els sectors productius arrelats al territori, estratègics per a tots nosaltres, i no només pel que dicta el capital. Enguany presentem els resultats a Centelles, nou municipi declarat "vulnerable" per nitrats, però no tot són males notícies: la consciència sobre la preservació de les fonts i l'entorn en general creix cada any, i així ho creiem perquè cada cop hi ha més gent que participa en els mostrejos de fonts (mai n'hi havia hagut tanta com aquest any, amb 64 participants), fa anys que les escoles s'interessen per donar a conèixer la problemàtica de les fonts als seus alumnes, i també per diverses iniciatives de preservació de l'entorn que van sorgint al llarg del temps. Una d'elles, els Frikifonts, un col·lectiu que ha recuperat nombroses fonts del municipi de Centelles. Cada cop som més els que tenim l'esperança que arribarà el dia que podrem tornar a beure aigua de les fonts, un patrimoni de totes i tots.

Grup de Defensa del Ter
5 de maig de 2021